

Marroc enllesteix la transició

Fruit d'un pacte subscrit entre onze partits –cinc d'oposició– i el govern, el Marroc es prepara per fer eleccions legislatives al mes de setembre. Tanmateix, no tot són flors i violes, i la transició "des de dins" té encara esculls importants per salvar.

El Marroc prepara la fi de la transició democràtica, un procés conduït pel mateix rei Hassan II, que conclourà amb la celebració de les eleccions legislatives, previstes per al proper mes de setembre. El procés és amenaçat per l'ascensió dels islamistes, pel conflicte del Sàhara Occidental i per les profundes desigualtats socials que no s'han escurçat malgrat la bonança econòmica que ha fet que Marroc creixi enguany el 9%.

L'episodi previ a les legislatives es va produir el 13 de juny, amb les eleccions municipals. Contestades per la Unió Socialista de les Forces Populars (USFP), van donar el 17% dels vots per al partit nacionalista Istiqlal, seguit per la conservadora Agrupació Nacional d'Independents, que dirigeix Ahmed Osman, cunyat del rei, primer ministre entre el 1974 i el 1981 i ex-president del Parlament. En tercer lloc va quedar el socialdemòcrata USFP, encap-

çalat per Abderrahman Youssofi.

La consulta va ser el resultat del pacte subscrit el 28 de febrer de 1997 entre onze partits, entre ells cinc d'oposició, i el ministre de l'Interior, el totpoderós Driss Basri, amb la finalitat de "consolidar el règim democràtic basat en la monarquia". Els partits de l'oposició estan agrupats en el front anomenat Koutla, que aplega l'Istiqlal, l'USFP, el Partit del Progrés i del Socialisme (PPS, ex-comunista), l'Organització d'Ac-

Baker fracassa al Sàhara

L'ex-secretari nord-americà d'Estat James Baker s'ha trobat amb una de les missions més difícils de la seva carrera diplomàtica: fer avançar el procés de pau del Sàhara Occidental. Baker, que se'n va sortir prou bé del repte d'acostar les posicions de palestins i israelians, està a punt de plegar després de la frustrant reunió de Lisboa, en la qual la delegació marroquina va tornar a fer del cens un problema cabdal per celebrar el referèndum previst per les Nacions Unides.

Designat enviat especial per Kof Anan, secretari general de les Nacions Unides, Baker va visitar l'abril els actors del conflicte: el Marroc, Mauritània, Algèria i els camps de refugiats saharians de Tinduf. Va obtenir bones paraules del rei Hassan, del president algerià, Liamine Zéroual, i del líder del Front Polisario, Mohàmed Abdelaziz, i el compromís de tots de reprendre les converses bilaterals. Després de reunir-se a Londres el 12 de juny per preparar el diàleg, Baker va arribar a Lisboa bastant optimista, pensant que el que no havien aconseguit els seus predecessors ho aconseguiria ell amb paciència.

A la capital portuguesa, la delegació de Marroc, conduïda pel primer ministre i ministre d'Afers Exteriors, Abdelatif Filali, es va mostrar inflexible en la qüestió del cens. Els marroquins pretenen que votin 180.000 persones, una xifra que poden reduir en un terç. En canvi, el Front Polisario accepta l'actualització del cens espanyol de 1974, que comprèn uns 75.000 habitants. Els tècnics de la missió de les Nacions Unides al Sàhara (Minurso) consideren que les persones que es poden considerar pobladors o fills dels pobladors de l'antiga colònia espanyola són uns 100.000.

En acabar la reunió, les dues delegacions es van acusar mútuament d'intransigència. La premsa marroquina, que sempre ha defensat l'annexió del Sàhara i ha criticat les Nacions Unides, va elogiar en els seus editorials el paper de Filali. El diari *Le Matin* va dir que el "Sàhara és marroquí" i que, per tant, no calia celebrar el referèndum.

Tanmateix, la reunió de Lisboa va confirmar que Rabat només vol guanyar temps, que corre al seu favor. Les obstruccions al procés de pau han estat contínues des de l'alto-el-foc, el 1991,

i l'acceptació del pla de pau elaborat per les Nacions Unides i l'Organització de la Unitat Africana (OUA), que preveu la celebració d'un referèndum d'autodeterminació.

El Front Polisario ha amenaçat d'agafar de nou les armes però pocs analistes creuen que arribi a fer-ho. El Polisario es troba en una posició feble, i l'astut Hassan II ho sap perfectament. Els murs construïts a principis dels anys 80 impedeixen als combatents del Polisario atacar l'exèrcit marroquí. A més, la situació política algeriana no els afavoreix. Amb els militars tenen millors relacions que amb l'assassinat Mohamed Boudiaf, però Algèria no està en condicions de plantar cara a Marroc com als anys 70, quan Alger era un dels fars del moviment dels països no alineats. La principal preocupació del general Zéroual és buscar la legitimitat a Occident i liquidar militarment els islamistes que li fan la guitza. El president algerià tampoc no es pot permetre el luxe d'enterrar milions en un conflicte que no es pot guanyar per les armes quan el govern ha aplicat un pla d'austeritat que ha provocat un cost social bastant elevat. A. C.

ció Popular i Democràtica i el Partit Social Democràtic.

L'acord va ser una conseqüència del referèndum constitucional de setembre de 1996, en el qual gran part de l'oposició va donar suport al projecte del rei Hassan de crear una segona cambra, regionalitzar el país i fer més transparent la vida política. L'Organització d'Acció Popular i Democràtica, que dirigeix Mohàmed Bensaïd, va demanar el vot negatiu. Una decisió que va aguditzar les diferències internes, ja que després de la consulta un grup de dirigents van fundar el Partit Social Democràtic.

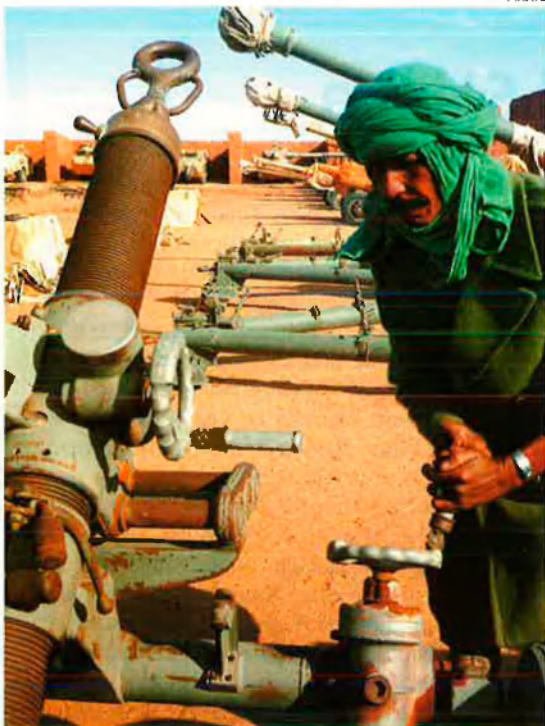
En les anteriors reformes constitucionals, el 1962, 1979, 1972 i 1992, l'oposició havia demanat el vot negatiu perquè considerava que no es podia fer el joc a un

EFE

Driss Basri, ministre de l'Interior del Marroc. El pacte que permetrà convocar eleccions té com a finalitat de "consolidar el règim democràtic basat en la monarquia".

ARXIU

Armes agafades pel Front Polisari. Rabat intenta guanyar temps per fer fracassar el referèndum del Sàhara.

sistema polític podrit, que responia als interessos de les grans famílies, moltes de les quals estaven vinculades a la monarquia. "Hem aconseguit que el govern surti de les urnes, sigui responsable davant el parlament i que la primera cambra sigui elegida pels ciutadans", declarà l'USFP per justificar el suport a la proposta del rei. La constitució de 1996 preveu que els membres de la segona cambra, dels consellers, siguin escollits indirectament entre les associacions professionals.

Malgrat aquests progressos, que han convertit el Marroc en el país amb més garanties democràtiques del Magrib, els defensors dels drets humans asseguren que durant 1996 s'ha produït una regressió en les llibertats individuals i han constatat un increment de les violacions dels drets humans. Una afirmació preocupant després de la gran operació cosmètica duta a terme per la

monarquia per a millorar la imatge del país a Europa, malgrat que els dirigents europeus sempre han estat massa tolerants amb les arbitriietats de Hassan. L'agost de 1994, el rei va decretar una amnistia que va buidar les presons de detinguts polítics i va permetre, posteriorment, el retorn del Fiqh Basri, un dels herois de la lluita anticolonial. Això no obstant, encara no és permès de furgar en un passat tenebrós ni de demanar responsabilitats ni tampoc de protestar per les desenes de desapareguts durant la repressió dels anys setanta.

Els islamistes, també. L'ascensió de l'islamisme és una preocupació que comparteixen els partits polítics laics i el mateix monarca. Els primers perquè defensen l'espai de llibertat conquerit i no envegen en absolut la situació que viu Algèria, amb uns militars aferrats al poder. El rei tampoc no permet que posin en dubte que ell és el cap espiritual dels marroquins, ja que és descendent del profeta Mahoma.

Encara que amb menys força que a Algèria i a Tunísia, els islamistes s'han enfortit a les universitats i als suburbis de les grans ciutats, com Casablanca, Tànger i Tetuan. Les vagues que va viure la universitat el desembre de 1996 i el gener de 1997 van ser obra d'una de les organitzacions més actives, Al Adb wa Lhissane. El govern actua amb astúcia, tolerant-ne les activitats però reprimint-los quan creu que han arribat a un límit.

Els islamistes es nodreixen de la insatisfacció de les capes de la població a les quals no han arribat les engrunes de l'espectacular creixement econòmic del Marroc, que arriba després de tretze anys de seguir un rigorós pla d'austeritat. Les estadístiques diuen que la taxa d'atur assoleix el 20% de la població, una xifra que encara fa esgarrifar i que explica les periòdiques revoltes espontànies, la darrera registrada el juny passat a Tànger.

Antoni Castel

Solc - Música i tradició al Lluçanès

SOLC D'ALLÀ ENLLÀ

OLOST

Dissabte, 19 de juliol

RÉALTA (Música irlandesa)
ONDINA XANA (Música gallega)

PERAFITA

Diumenge, 20 de juliol

EL CEMENTIRI DELS PAGESOS
ORQUESTRINA RESSALATS

SANT JAUME

PRATS DE LLUÇANÈS

Divendres, 25 de juliol

Dissabte, 26 de juliol

Diumenge, 27 de juliol

Xerrada sobre productes rurals
ELS MINISTRILS DEL RAVAL
«Fira del Comerç»

FINAL

ORISTÀ

Dissabte, 2 d'agost

3a Trobada de tractors antics a Oristà
QUICO EL CÈLIO, EL NOI I EL MUT DE FERRERIES
CAFETERA EXPRES

LLUÇA

Diumenge, 3 d'agost

Tractorada Grallera i Festa del Batre
GRALLERS DE MATADEPERA
ELS COSINS DEL SAC

Organitza:

Solc - Música i Tradició al Lluçanès
Tel-inf: 93-855 40 62
Diputació de Barcelona
Ajuntaments del Lluçanès

Col.labora:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Centre de Promoció
de la Cultura Popular
i Tradicional Catalana